

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 313. Usque Ad Annum 361

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117778

§. 45. Ecclesiæ Urbis Constantinopolitanæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66022)

Sæculum IV.
A.C. 330.

§. XLV.

Ecclesiæ urbis Constantinopolis.

Nihil autem Constantinopoli magni-
centius, quam Ecclesiarum structu-
ra fuit; quippe Constantinus Idololat-
riam proscripserat, templa vel diruit, vel ven-
tibus Deo consecravit, aras, victimis combu-
rendis positas, abstulit, nullibi Idola sta-
re, nisi in locis profanis ad civitatis or-
natum passus. Imo quæ singulari popu-
lorum religione in qualibet Provincia co-
nstruebantur, afferri jubebat, risui, & con-
temptui plebis exponenda, quæ antea in
templorum adytis custodita summæ ve-
nerationi fuerant; hic Apollo Pythius
illic Sminthius visebatur. Tripus Del-
phica, redditus oraculis celebratissima
in hippodromo posita erat, Musæ Hel-
loniæ in Palatio. In tota urbe nihil fre-
quentius, quam Deorum, Dearumque
effigies oculis objiciebantur. Ibi quo-
que videre erat Rheam, Deorum Ma-
trem, a monte Dindymon prope Cyzi-
cum allatam, ubi ab Argonautis depoli-
ta fuisse fertur; at Constantinus eam ab-
latis leonibus, & situ manuum mutato
sceleraverat, ita ut supplicantis speciem
referret.

Cedren. Ecclesia Principalis æternæ Sapientiæ,
Eus. IV. vit. unde hodieque nomen habet, dedicata
c. 58. Et ibi fuit. Alteram quoque ædificavit in duo-
Vales. decim

decim Apostolorum honorem; ea figuram Crucis referebat, miræ altitudinis, intus a pavimento usque ad summum vario marmore incrustata; tabulatum opere fabrili eleganter elaboratum purissimo auro fulgebat. Fastigium non coctis lateribus sed cupro, in partibus prominentioribus deaurato, tectum, reflexis solis radiis a longe venientium oculos perstringebat, quod arcuatum, & rotundum clathris cupreis, auro superinducto, ambiebatur. Ipsa Ecclesia in medio aræ vastissimæ, & quadratæ stabat, quatuor circum porticibus inclusæ, quibus aulæ spatiosæ, balnea, conclavia, aliaque Ecclesiam custodientium habitationi necessariæ ædes jungebantur. Ibi Constantinus suæ sepulturæ locum elegit, & sibi sepulchrum in medio aliorum duodecim, sex nempe utroque ex latere, ad memoriam SS. Apostolorum exstructorum, poni iussit, fide firma credens, se post mortem precum illarum, quæ ibi ad honorem Apostolorum celebrari solebant, participem fore, easque animæ suæ profuturas. (*) Ita hac de re Eusebius Cæsariensis loquitur.

Sæculum IV.
A. C. 330.

Eus. ibid. 60.

Con-

(*) Diese Worte hat unser Protestant redlich übersezt: Er that dieses aus dem Grunde des

Sæculum IV. Constantinus præter has Ecclesie
A. C. 330. Constantinopoli etiam aliam S. Irene
 condidit, S. Sophiæ vicinam, nisi forte
 sub diversis Sapientiæ, & Pacis nomi-
 bus eadem sit. Plures aliæ eidem or-
 tus suos debere feruntur, nempe Eccle-
 sia S. Euphemie prope Hippodromum, &
 S. Mocii loco templi Herculis posita
 Alia S. Procopii. Alia S. Acacii. Alia
 S. Agathonici, alia S. Diomedis extra ur-
 bem, in loco, qui dicebatur *Hebdomon*
 quia septem miliaribus distabat. (*)

des Glaubens, um nach seinem Tode an den
 Gebetsübungen theil zu nehmen . . . in
 der Ueberzeugung, daß seine Seele Erqui-
 ckung davon haben würde. Nun frage ich den
 Uebersetzer, ob er in einem andern Orte seiner
 Uebersetzung mit Wahrheit habe schreiben können,
 daß den lieben Alten nichts dergleichen von den
 Todten zu glauben eingefallen sey, als man heut in
 der römischen Kirche glaubet? Denn man glau-
 bet in der römischen Kirche im Hauptwesen nicht
 anders, als was vor fünfzehn Jahrhundert dem
 Constantinus Magnus beygebracht worden, näm-
 lich, daß das Gebet der Lebendigen den Todten
 eine Erquickung bringe.

(*) Im deutschen heisset es: statt des ehemi-
 ligen *Hebdomon* &c. Und: anstatt des *Anaplas*.
 Das ist schlecht übersetzt; aber solche Fehler wer-
 den Kürze halber nicht gemeldet.

Et alia Ecclesia S. Joannis Evangelistæ. *Sæculum IV. A. C. 330.*
 In loco Anapulus dicto in littore maris Europæo Ecclesia in honorem S. Archangeli Michaelis, exinde multis miraculis clara. In urbe præter Ecclesias Constantinus alia quoque suæ Religionis monumenta posuit; in fontibus, quibus urbis bivia ornata erant, imago boni Pastoris, & alia effigies Danielis inter leones ex ære aurato sculpta visebantur. In maxima Palatii aula loco principaliori collocata erat tabula, crucem, ex gemmis compositam, auroque inclusam continens. In vestibulo alia tabula Constantinum inter liberos suos, crucem capite gestantem, & sub pedibus ejus Draconem, medio ventre telo percussum, atque in mare præcipitatum exhibebat.

Sozom. II. c. 3. Euf. III. vit. c. 49.

Ibid. c. 3.

Jam ad Ecclesiarum novarum Constantinopoli conditarum servitium libri erant necessarii. Hac super re scripsit Constantinus ad Eusebium Cæsariensem, magnam hominum multitudinem in nova urbe ad fidem esse conversam, hinc sibi visum plures ædificare Ecclesias; tum Eusebio negotium committit; SS. Scripturarum exemplaria quinquaginta in aptissimo pergameno ab optimis notariis describi procuraret, essentque facile legibilia, portatilia, decoris litteris, & correctæ; & subjungit: *Scrpsi Provincia Quæstori, necessarios sumptus supeditet.*

Apud. Euf. IV. V. c. 56.

Sæculum IV. *peditet. Curabis autem, ut hæc exemplaria mature exarentur. Potestati tibi facio, ut plaustra duo publica impares, quibus ea per Diaconum Ecclesiæ tuæ ad me transmittas.* Eusebius promptissime iussa executus, descripta exemplaria in foliorum terniones, & quaterniones divisa, atque sumptuose ornata, ad Imperatorem misit. Cœterum non sine causa Imperator hanc curam Eusebio potius, quam alteri commisit, nam præterquam, quod esset doctissimus, etiam Martyris Pamphyli hæres, ejus Bibliothecam acquisierat.

Modicum tempus effluxerat, ex quo Eusebius suam Historiam publicæ lucis fecerat; hæc inter omnes, quas habemus antiquissima est, incipiens ab adventu Salvatoris, & promulgatione Evangelii usque ad Persecutionum finem, & Licinii cladem deducitur. Totum opus in decem libros divisum est, quod autem pretium ejus maxime auget, est frequentia locorum ex Scriptoribus se antiquioribus adductorum, quæ alibi frustra quaesieris, cum in solo Eusebio supersint. Hanc suam Historiam Ecclesiasticam occasione solemnitatis, qua vigesimus Regni Constantiniani annus celebratus est, in publicum edidisse creditur. Chronicum ejus eodem tempore nempe anno 327. absolvitur; sunt Tabellæ Historiæ uni-

Pagi. an.
326. n. 12.

universalis a mundo condito per singulos annos continuata, estque præcipuum, quod habemus, studii Chronologici fundamentum.

Sæculum IV.
A. C. 330.

§. LXVI.

Leges latae contra Hæreticos.

Imperator, cum litem Arianorum finitam crederet, Legem contra alios hæreticos, nominatim Novatianos, Marcionitas, Paulinianistas, Cataphryges, seu Montanistas tulit, qua ad Sacrorum suorum exercitium aut in locis publicis, in quorum possessione erant, aut in privatis etiam ædibus convenire prohibentur. Mandat, ut loca, in quibus congregari solebant, ipsis ablata, vel Ecclesiæ Catholicæ dentur, vel utilitati publicæ addicantur. In libros quoque eorum inquiri jubet, unde detectum, plures eorum veneficii crimine esse infames. Horum Duces fuga abstulit, Sectatores autem eorum magno numero ad Ecclesiæ sinum redire, alii quidem mala fide, & ad tempus perfidiam dissimulantes, alii sincere pœnitentes. Hos sollicite Episcopi discernabant, & rejectis hypocritis, post multam probationem alios recipiebant. Qui, nulla hæresi infecti, solum schismatici erant, facile, dum redibant, ad Ecclesiam admittebantur.

Circumcell. Euf. III. c. 64

Ibid. c. 65.

Ibid. c. 66.

In